

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapjogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

Hiv. szám: –

Ügyintéző:

Telefon:

E-mail:

HATÁROZAT

Panaszos képviseletében előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni.

A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya. Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja, azonban a jogi képviselő, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére ez kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos, jogi képviselő útján
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Jogi képviselő Panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés kapcsán elektronikus úton terjesztett elő panaszt.

A panaszbeadványban foglaltak szerint *-n * órákor a panaszos * szám alatti ingatlanához mentek a rendőrök és dörömböltek, ekkor a panaszos férje nyitott ajtót. A panaszos szerint a dörömbölésre nem lett volna semmi szükség, azonban így a szomszédok felébredtek és a panaszosnak magyarázkodnia kellett a rendőrök hajnali megjelenése miatt, ami neki problémát okozott.

A jogi képviselő véleménye szerint a panaszos férje is a házkutatás szenvedője volt, ezért neki is kellett volna kapnia a határozatból, továbbá álláspontja szerint házkutatás, valamint a hűtőben talált kapor lefoglalása sem volt jogszabályszerű. A házkutatást követően, mivel a rendőrök semmi értékelhetőt nem találtak, a panaszost előállították a Rendőrkapitányságra. A jogi képviselő szerint azonban semmi nem indokolta, hogy a panaszost az előállítást követően „bilincsbe verték”, korlátozva ezzel a személyi szabadságában. A panaszos a személyi szabadság korlátozásáról igazolást nem kapott és a Rendőrkapitányságról * órákor engedték ki.

A jogi képviselő úgy foglalt állást, hogy a panaszos a vele szemben történt kényszerintézkedésre nem adott okot, továbbá „meglett korú” büntetlen előéletű törvénytisztelő módon él, így a kényszerintézkedésnek sem szubjektív sem objektív alapja nem volt, hiszen csak tanú volt az ügyben.

A jogi képviselő a fentiekre tekintettel kérte, hogy a panaszos sérelmeit a Panasztestület vizsgálja ki.

A jogi képviselő a panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – *beadványa szerint* – az alábbiakat sérelmezte:

1. a rendőri intézkedés jogalapját,
2. a szolgálati fellépés módját,
3. az igazolás kiadásának elmulasztását,
4. a kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazását,
5. a házkutatás és a lefoglalás jogszerűségét.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, továbbá a VI. cikkben foglalt magánlakás sértetlenségéhez és jó hírnévhez való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

Az állásfoglalás alapján a Panasztestület megállapította, hogy a panaszossal szemben fennállt a kábítószer-kereskedelem bűncselekmény elkövetésének gyanúja, amelyet a rendőröknek ellenőrizni kellett. A rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amelynek eleget

tettek, emiatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés foganatosítása által.

A Panasztestület úgy foglalt állást, hogy a panaszos előállításának eredményessége más kisebb korlátozással járó módon is biztosítható lett volna. Ennek következtében súlyos mértékben sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga az indokolatlan bilincsalkalmazás vonatkozásában, továbbá az intézkedés sértette az arányosság követelményét is.

A Panasztestület véleménye szerint a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga nem sérült azáltal, hogy az intézkedést úgy foganatosították vele szemben, hogy a szomszédok hallhatták a rendőrök érkezését.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- előterjesztett panaszbeadvány;
- jogi képviselő meghatalmazása;
- jelentés előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról;
- házkutatás elrendeléséről határozat;
- jegyzőkönyv házkutatás végrehajtásáról;
- a panaszos aláírásával átvett igazolás rendőrségi előállítás időtartamáról;
- a panaszos aláírásával átvett tájékoztató az előállított jogairól;
- a panaszos által átvett tájékoztató a Panasztestület tevékenységéről;
- nyilatkozat az előállítás során biztosított étkezésről, dohányzásról stb.;
- kapitányságvezetői átirat;
- rendőri jelentés;
- rendőrfőkapitányi állásfoglalás.

III.

A tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása érdekében lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszos által előterjesztett panaszban megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, nyilatkozatot, illetőleg egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során a II. részben felsorolt okiratokon kívül egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján eleget lehetett tenni az Ákr. 62. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Az Ákr. 62. § (4) bekezdése értelmében az eljárásban a szabad bizonyítás elve érvényesül, így a hatóság szabadon választja meg a bizonyítás módját, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint értékeli. Mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy miért és melyik bizonyítékot veszi figyelembe a valósághű tényállás megállapítása érdekében, illetve más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből.

Ezek alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 323. § (1)-(3) bekezdései szerint, a felsorolt közokiratok jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál az előző közokiratokban foglaltakat vettem alapul.

Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre¹ is.

IV.

A rendelkezésre álló – a II. részben felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

A Rendőrkapitányságon nyomozás elrendelésére került sor, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 176.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő kínálással, átadással, forgalomba hozatallal, kereskedéssel elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének megalapozott gyanúja miatt. Ennek kapcsán *-on összehangolt rendőri intézkedés keretében több helyszínen házkutatás, előállítás foganatosítására került sor. Az eljárás során gyanú merült fel arra, hogy a panaszos birtokában, lakásán kábítószer (marihuana) található, emiatt a lakcímén *-n házkutatást foganatosítottak a rendőrök.

A házkutatást az intézkedő rendőrök határozat alapján, a nyomozás érdekeire tekintettel kora reggeli órákban hajtották végre a panaszos lakhelyén.

Az intézkedők a helyszínre érkezve azt tapasztalták, hogy az ingatlan teljesen körbe van kerítve és a kerítés nyílászárói be voltak zárva, csengő nem volt felszerelve. Az ingatlan bejárati kapuján kopogtatásra, valamint a hangosan elmondott "Jó reggelt! Rendőrség!" felszólításra a kaputól kb. 2 m-re található nyitott szobaablakban egy férfi jelent meg, akinek kérdésére az egyik rendőr közölte, hogy rendőrség és felszólította, hogy az ingatlanba történő bejutást tegye lehetővé.

A felszólítást követően a férfi kilépett az ingatlanból és kaput nyitott, ezek után az intézkedők köszöntek, igazolták magukat, valamint a határozat felmutatása mellett közölték a rendőri intézkedés tényét és okát, mire a férfi az ingatlanba kényszer nélkül belépést biztosított részükre.

A házkutatás *-n * órákor kezdték meg a rendőrök és * órákor fejezték be. A házkutatásról szóló határozat egy példányát átadták a panaszosnak és vele szemben ruházatátvizsgálat hajtották végre, amely során közbiztonságra különösen veszélyes eszközt nem találtak. A házkutatás eredményre nem vezetett, a nyomozási cselekményről készült jegyzőkönyvet a

---

¹ Pl.: 1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.

kényszerintézkedést szenvedő panaszos aláírta, az irat alapján nem élt panasszal a házkutatás módja ellen.

Ezt követően – *tekintettel arra, hogy a panaszos esetében fennállt a kábítószer fogyasztás gyanúja* – személyi szabadság korlátozó intézkedés keretében előállításra került a Rendőrkapitányság objektumába, amely során az Rtv. 48. § c) pontja alapján - figyelemmel a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban szolgálati szabályzat) 41. § (6) bekezdés ab) pontjában foglaltakra - kényszerítő eszközt, bilincset alkalmaztak a szökés megakadályozása érdekében, amelynek oka, hogy az átkísérés nem az arra rendszeresített gépkocsival történt, emiatt fennállt az előállított személy szökésének a veszélye.

A bilincs alkalmazására *-n * órától *-n * óráig került sor, egyéb kényszerítő eszközt nem alkalmaztak a rendőrök.

A Rendőrkapitányságon negatív eredményű kábítószer gyorsvizsgálat alkalmazását követően a panaszos szabadon bocsátásáról intézkedtek. Az előállítás során az intézkedő rendőrök által készített iratok szerint a panaszos nem élt panasszal a személyi szabadság korlátozásával kapcsolatos intézkedéssel szemben, továbbá az igazolás egy példányát átvette.

Ezt követően tanúként kihallgatták a panaszost, amelyről jegyzőkönyv készült, ekkor sem élt panasszal a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos az előállítás időtartamáról igazolást kapott, amelyet aláírt. A rendőri intézkedés során panasszal nem élt, sérülése nem keletkezett, a figyelmét felhívták, hogy az intézkedéssel kapcsolatban hol és milyen módon élhet panasszal.

A fogvatartása során nyilatkozott arról, hogy – *5 órát meghaladó fogvatartása esetén* – a részére adható élelmiszert nem kéri. A kitöltött fogvatartással kapcsolatos dokumentumokat a panaszos elolvasta, megértette, tudomásul vette, aláírta.

V.

A rendőri intézkedés elleni panasz kivizsgálásakor vizsgálat tárgyává tettem, hogy mely panaszosi sérelemre terjed ki a hatásköröm.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés szerint: *„Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint*

*a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kitételétől függően*

*ba) az országos rendőrfőkapitány,
bb) a belső bűnmegelőzési és bünteljesítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
bírálja el.”*

A jogi képviselő a beadványban előadta, hogy véleménye szerint a panaszos férje is a házkutatás szenvedője volt, ezért neki is kellett volna kapnia a határozatból, továbbá álláspontja szerint házkutatás, valamint a hűtőben talált kapor lefoglalása sem volt jogszabályszerű.

A panaszosi sérelemmel kapcsolatban a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 195-196. §-ban foglaltak alapján eljáró hatóság, valamint a felügyeletét ellátó ügyészség biztosítja a megfelelő jogorvoslatot a büntető- és szabálysértési eljárással kapcsolatban felmerülő panaszok vizsgálatára.

A hivatkozott törvényi rendelkezésre tekintettel a panaszos által előterjesztett sérelmei jelen közigazgatási hatósági eljárás keretében – hatáskör hiányában – nem bírálható el, ezért a határozatban foglalt döntés erre nem terjed ki.

VI.

A panasz vizsgálata során az alábbiakat állapítottam meg.

1. A rendőri intézkedés jogalapja

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés szerint:

„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonzbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint:

„A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 24. § (1-3) bekezdés szerint

„(1) A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

(2) A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

(3) A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint:

*„(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;”*

A szolgálati szabályzat 9. § (1) bekezdése szerint:

„A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.”

A jogi képviselő álláspontja szerint a panaszos vonatkozásában nem álltak fenn az intézkedés törvényi feltételei.

A Pp. 323. § (1)-(3) bekezdései értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, amely szerint a jelentésben leírtak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat. Figyelembe véve a rendőri jelentés közokirati jellegét, a bizonyítékok értékelése során – *figyelemmel az Ákr. 62. § (4) bekezdésében foglaltakra* – a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntéshozatal alapjául.

A Rendőrkapitányságon nyomozás elrendelésére került sor, a Btk. 176.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő kínálással, átadással, forgalomba hozatallal, kereskedéssel elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének megalapozott gyanúja miatt. Ennek kapcsán összehangolt rendőri intézkedés keretében több helyszínen házkutatás, előállítás foganatosítására került sor és az eljárás során gyanú merült fel arra, hogy a panaszos birtokában, lakásán kábítószer (marihuana) található, emiatt a lakcímén *-n házkutatást foganatosítottak a rendőrök.

A felmerült gyanú alapján a rendőrök intézkedési kötelezettsége fennállt, mivel az Rtv. 13. §-a alapján közrendet veszélyeztető körülmény jutott tudomásukra.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv 33. (2) bekezdés b) pontja alapján bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy előállítása céljából jelentek meg a helyszínen és vonták intézkedés alá a panaszost.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a rendőrök kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonták intézkedés alá a panaszost, ezért a benyújtott panasz ebben a tekintetben alaptalan.

2. A szolgálati fellépés módja

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A jogi képviselő sérelmezte, hogy a rendőrök a panaszoshoz dörömbölve és hangoskodva érkeztek meg, az eset kapcsán a szomszédok felébredtek, ami miatt a panaszosnak magyarázkodnia kellett.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben foglaltak szerint a rendőrök megérkeztek a panaszos lakóingatlanához, ahol a kerítés be volt zárva, csengő nem volt felszerelve, így az utcáról „Jó reggelt! Rendőrség!” mondatok többszöri hangoztatására az ingatlanból egy férfi jött ki, akivel közölték a rendőrök, hogy kit keresnek, majd a férfi beengedte őket. A bejárati ajtó melletti szobában aludt a panaszos, ekkor felkelt a rendőr köszönt és a neve, rendfokozata közlése után ismertette az intézkedés célját, majd * órákor a panaszost intézkedés alá vonta.

A rendőri intézkedések kapcsán általánosságban megállapítható, hogy sok esetben nyilvános helyen az állampolgárok előtt zajlanak, jelen esetben a szomszédok szeme láttára, mivel a panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedésre a panaszos lakóhelyén került sor. Az intézkedésre nyári időszakban hétköznap a kora reggeli órákban került sor, amikor a vidéki viszonyokat figyelembe véve már többen ébren lehettek, ráadásul a rendőrök bejutása az ingatlanba is csak úgy volt lehetséges, hogy hangot adtak a jelenlétüknek. Ebben az esetben lehetetlen volt annak kivitelezése, hogy a panaszost a nyilvánosság teljes kizárásával kísérik a közterületen lévő rendőrautóhoz.

Megállapítást nyert a panaszbeadványban megfogalmazott sérelemmel kapcsolatban, hogy ha a panaszost egy, vagy több szomszéd láthatta is rendőri kíséretben, nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, hiszen közterületen történt intézkedéskor a teljes nyilvánosság kizárása szinte lehetetlen.

A fentiek alapján a benyújtott panasz ebben a tekintetében alaptalan.

3. Az igazolás kiadásának elmulasztása

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A jogi képviselő a beadványban úgy nyilatkozott, hogy a panaszos nem kapott igazolást a személyi szabadság korlátozásáról.

A rendelkezésre álló rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás tényszerűen bizonyítja, hogy a panaszos az irat egy példányát átvette, amelyet aláírásával megerősített. Az igazolás tanúsága szerint a panaszos előállítása *-n * órától *-n * óráig tartott.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszos az igazolás egy példányát átvette, így e tekintetben a panasz alaptalan.

4. A kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”

Az Rtv. 17. § (1) bekezdés szerint:

„(1) A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

Az Rtv. 48. §-a szerint *„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy*

c) szökésének megakadályozására,”

A szolgálati szabályzat 39. § (1) és (2) bekezdés a) pontja, valamint a (3) bekezdés szerint:

„(1) Az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

(2) Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,

(3) A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”

A szolgálati szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint:

„(4) A bilincselés módjai:

b) kezek előre vagy hátra bilincselése,”

A szolgálati szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pontjának ab) alpontja szerint:

„(6) A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

ab) az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik,”

A jogi képviselő sérelmezte, hogy a panaszost a rendőrök megbilincseltek, annak ellenére, hogy a panaszos előállításának eredményessége más, kisebb korlátozással járó módon is biztosítható lett volna.

Elsősorban a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök (testi kényszer - bilincs) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, ennél fogva alkalmazása – *a jogalkotói akaratnak megfelelően* – előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer (testi kényszer) folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

A jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe teszi tehát, hogy a bilincset, mint mozgáskorlátozó eszközt önállóan, vagy más kényszerítő eszköz, jelesen testi kényszer mellett alkalmazza. A jogalkotói akarat elsődlegesen az intézkedés érvényre juttatását, annak biztonságos végrehajtását tartja szem előtt, ezért megelőző intézkedésként történő alkalmazását is jogszerűnek tekinti.

Indokolt megjegyezni, hogy önmagában az együttműködő magatartás még nem biztosítja az intézkedő rendőrt arról, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés befejezéséig is olyan együttműködő marad, amely a mozgáskorlátozó eszköz nélkül is biztosítja az eredményes intézkedés végrehajtását. Indokolt megjegyezni azt is, hogy a rendőr olyan személlyel szemben alkalmazta a mozgáskorlátozó eszközt, akinek személyi szabadságát korlátozta. A jogszabály kizárólag azt a feltételt szabta meg a rendőr részére, hogy e kényszerítő eszköz alkalmazása kizárólag személyi szabadság korlátozásának biztosításául szolgálhat.

A preventív intézkedés jelentősége éppen abban áll, hogy a rendőr akarathajlító módon ellenszegülésre irányuló magatartás megkezdését, előkészületét is megakadályozza az alkalmazott kényszerítő eszközzel. A megelőzés intézményét nem lehet olyan megszorítóan értelmezni, amely alapján a jogszerűséget kizárólag a konkrét cselekmény megvalósulásának kezdő fázisához köti, ebben az esetben a megelőzés fogalmát részben kiüresítenénk. Amennyiben a Panasztestület állásfoglalását fogadnánk el, abban az esetben a primer (elsődleges) prevenció nem hatalmazná fel a rendőrt az eszköz alkalmazására, jelesen a rendőrnek kizárólag abban az esetben lenne jogköre a kényszerítő eszköz alkalmazására, ha az intézkedés alá vont a secunder (másodlagos) prevenció körébe tartozó magatartást valósította meg, azaz a törvényben meghatározott magatartást valamely formában megkezdte. A törvény azonban ilyen feltételt nem határoz meg, azaz a rendőrnek nem kell megvárnia, hogy az intézkedés alá vont személy olyan magatartást tanúsítson, amelyből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az intézkedés alól ki akarja vonni magát, vagy fizikai, aktív ellenállást is tanúsítson. A kényszerítő eszköz megelőző alkalmazása éppen arra szolgál, hogy a rendőr kizárja a törvényben rögzített és feltételül szabott magatartás megkezdését (primer prevenció), annak folytatását (secunder prevenció), vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének megakadályozását (tercier prevenció). A primer prevenció kizárásával súlyosan sérülne a rendőri intézkedés érvényre juttatásához fűződő jogszabályi követelmény.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az

eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olyakor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következhesse be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban.

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, amely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvédőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (ízületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően

nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszert kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést. Ezekre tekintettel megállapítom, hogy a bilincselés nem jelent súlyosabb korlátozást, mint a testi kényszer.

A fenti érvelést a Kúria a Kfv.II.37.100/2017/4. számú ítéletében is elfogadta, miszerint „*az intézkedő rendőrök nem sértették meg az arányosság követelményét akkor, amikor a nyilvánvalóan kisebb kárt okozó bilincselést alkalmazták a súlyosabb fizikai ráhatást okozó testi kényszerrel szemben.*”

Másodsorban a fenti elvi szintű megállapításokat a hatóság a panaszos magatartásával összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

A rendőri jelentés tartalma szerint a panaszos az intézkedés során a házkutatás, valamint az előállítás közlését követően passzív, némileg dezorientált magatartást tanúsított erre, valamint a panaszos esetleges kábítószeres befolyásoltságára és ennek során a kiszámíthatatlan magatartásbeli változások következményeire figyelemmel, –amelyre tapasztalati tények alapján joggal számíthattak a rendőrök – az intézkedés eredményes befejezése érdekében bilincs alkalmazásáról döntöttek.

A rendőri jelentésben foglaltak szerint a rendőrök kiérkezésekor a határozat alapján megtartott házkutatás során a panaszos többször kijelentette, hogy nem követett el semmit, ezért nem hajlandó a Rendőrkapitányságra bemenni. Azt hangoztatta továbbá, hogy neki nincs veszténivalója, mert nagyon beteg és nem érdekli semmi. A házkutatás közben a rendőrnek sikerült meggyőzni a panaszost az intézkedés szükségességéről és bár alávetette magát az intézkedésnek, de folyamatosan rosszallását fejezte ki.

A panaszost a rendőrségi gépjárműig három rendőr kísérte, tekintettel azonban arra, hogy a panaszos az intézkedés során – passzív verbális – ellenszegülést mutatott, majd folyamatosan rosszállását fejezte ki, ezért az esetleges szökés megakadályozása érdekében a rendőr bilincset alkalmazott, amely sérülést nem okozott.

A szolgálati szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pontja és ab) alpontja a nem az arra a célra kialakított járműben történő szállításhoz a kíséréssel érintett személy kezeinek hátra helyzetbe való bilincselésének okait írja le, mint célszerűségi okot. A fokozatosság és az arányosság elveire figyelemmel a személyi szabadság korlátozásáról készült jelentés szerint a Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontjára hivatkozva a panaszos kezeinek előre bilincselése lett rögzítve, annak ellenére, hogy az intézkedés során a Rendőrkapitányságra mintavétel céljából történő átkísérés nem az erre rendszeresített gépjármű igénybevételevel történt.

A Rendőrkapitányság nem rendelkezik előállító helyiséggel, így a panaszos vonatkozásában fokozott biztonsági intézkedések fenntartására volt szükség a szökés megakadályozása és az intézkedés eredményes befejezése érdekében a szállításon túl az őrzés során is. Vele szemben a fenti okokra figyelemmel a bilincs, mint kényszerítő eszköz továbbra is alkalmazásra került az intézkedés eredményes lefolytatásáig, azaz a kábítószeres befolyásoltság mintavétellel történő végrehajtásáig.

A bilincs alkalmazására *-n - órától *-n * óráig került sor, egyéb kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A panaszost * órákor sérülés és panaszmentesen átadták a Rendőrkapitányság bünyügyi osztályára tanúkihallgatás fogatosítása végett, ekkor került levételre a bilincs is.

A fentiekben kifejtettek alapján megállapítható, hogy a rendőrök az intézkedéstaktikai módszertani ajánlásoknak megfelelően a panaszossal szemben bilincset, mint kényszerítő eszközt alkalmaztak szökésének megakadályozása érdekében – figyelemmel az intézkedés alá vont személy esetleges kábítószeres befolyásoltságára és ennek során feltételezhető előre nem látható, kiszámíthatatlan magatartásbeli változások következményeire, a rendőri intézkedést kiváltó, valamint az intézkedés során tanúsított viselkedésére – jogszerű és indokolt volt.

Összességében arányban állt a bűncselekmény tárgyi súlyával, az intézkedés biztonságával, valamint azzal, hogy a bilincs alkalmazása volt az Rtv. 48. § szerinti kényszerítő eszköz, amely ebben a konkrét esetben megfelelt az Rtv. 15. § (2) bekezdésében foglaltaknak.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök az Rtv. 48. § c) pontja és a szolgálati szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján kellő felhatalmazás birtokában, jogszerűen, szakszerűen és az arányosság figyelembe vétele mellett – a megelőzés szempontjait szem előtt tartva, előzetes figyelmeztetést követően – fogatosították a bilincselést a panaszossal szemben, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

VII.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és büntfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

1. A kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása

A bilincselés kapcsán, annak aránytalansága miatt a Panasztestület a Panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelmét állapította meg és egyúttal az irányuló figyelmeztetés elmaradása miatt a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét is megállapította.

A Panasztestület állásfoglalásával az alábbi tényállás és a kifejtett jogi indokok alapján nem értek egyet.

A hatóság a panaszos magatartásával összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

A rendőri jelentés tartalma szerint a panaszos az intézkedés során a házkutatás, valamint az előállítás közlését követően passzív, némileg dezorientált magatartást tanúsított erre, valamint a panaszos esetleges kábítószeres befolyásoltságára és ennek során a kiszámíthatatlan magatartásbeli változások következményeire figyelemmel, – amelyre tapasztalati tények alapján joggal számíthattak a rendőrök – az intézkedés eredményes befejezése érdekében bilincs alkalmazásáról döntöttek.

A *-n kelt rendőri jelentésben foglaltak szerint a rendőrök kiérkezésekor a határozat alapján megtartott házkutatás során a panaszos többször kijelentette, hogy nem követett el semmit, ezért nem hajlandó a Rendőrkapitányságra bemenni. Azt hangoztatta továbbá, hogy neki nincs veszténivalója, mert nagyon beteg és nem érdekli semmi. A házkutatás közben a rendőrnek sikerült meggyőzni a panaszost az intézkedés szükségességéről és bár alávetette magát az intézkedésnek, de folyamatosan rosszallását fejezte ki.

A panaszost a rendőrségi gépjárműig három rendőr kísérte, tekintettel azonban arra, hogy a panaszos az intézkedés során – passzív verbális – ellenszegülést mutatott, majd folyamatosan rosszallását fejezte ki, ezért az esetleges szökés megakadályozása érdekében a rendőr bilincset alkalmazott, amely sérülést nem okozott.

A szolgálati szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pontja és ab) alpontja a nem az arra a célra kialakított járműben történő szállításkor a kíséréssel érintett személy kezeinek hátra helyzetbe való bilincselésének okait írja le, mint célszerűségi okot. A fokozatosság és az arányosság elveire figyelemmel a személyi szabadság korlátozásáról készült jelentés szerint a Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontjára hivatkozva a panaszos kezeinek előre bilincselése lett rögzítve, annak ellenére, hogy az intézkedés során a Rendőrkapitányságra mintavétel céljából történő átkísérés nem az erre rendszeresített gépjármű igénybevételével történt.

A Rendőrkapitányság nem rendelkezik előállító helyiséggel, így a panaszos vonatkozásában fokozott biztonsági intézkedések fenntartására volt szükség a szökés megakadályozása és az intézkedés eredményes befejezése érdekében a szállításon túl az őrzés során is. Vele szemben a fenti okokra figyelemmel a bilincs, mint kényszerítő eszköz továbbra is alkalmazásra került az intézkedés eredményes lefolytatásáig, azaz a kábítószeres befolyásoltság mintavétellel történő végrehajtásáig.

A bilincs alkalmazására *-n * órától *-n * óráig került sor, egyéb kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A panaszost * órákor sérülés és panaszmentesen átadták a Rendőrkapitányság bűnügyi osztályára tanúkihallgatás fogatosítása végett, ekkor került levételre a bilincs is.

A fentiekben kifejtettek alapján megállapítható, hogy a rendőrök az intézkedéstaktikai módszertani ajánlásoknak megfelelően a panaszossal szemben bilincset, mint kényszerítő eszközt alkalmaztak szökésének megakadályozása érdekében – figyelemmel az intézkedés alá vont személy esetleges kábítószeres befolyásoltságára és ennek során feltételezhető előre nem látható, kiszámíthatatlan magatartásbeli változások következményeire, a rendőri intézkedést kiváltó, valamint az intézkedés során tanúsított viselkedésére – jogszerű és indokolt volt.

Összességében arányban állt a bűncselekmény tárgyi súlyával, az intézkedés biztonságával, valamint azzal, hogy a bilincs alkalmazása volt az Rtv. 48. § szerinti kényszerítő eszköz, amely ebben a konkrét esetben megfelelt az Rtv. 15. § (2) bekezdésében foglaltaknak.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök az Rtv. 48. § c) pontja és a szolgálati szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján kellő felhatalmazás birtokában, jogszerűen, szakszerűen és az arányosság figyelembe vétele mellett – a megelőzés szempontjait szem előtt tartva, előzetes figyelmeztetést követően – fogatosították a bilincselést a panaszossal szemben, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, VI. cikk, XXIV. cikk;
- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdése;
- az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 62. § (1)-(2) és (4) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. §. (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 15. § (1-2) bekezdése, 16. § (1) bekezdése, 17. §. (1) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, 24. § (1-3) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 33. § (4) bekezdés, 48. § c) pontja, 92. § (1) bekezdésében, 93/A. § (7) bekezdése;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 176. § (1) bekezdés;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 9. § (1) bekezdése, 39. § (1) bekezdése, a (2) bekezdés a) pontja, továbbá a (3) bekezdés a) és b) pontja, 41. § (4) bekezdés b) pontja, továbbá a (6). bekezdés a) pontja és ab) alpontja;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195-196. §;
- 3/2015. (II. 20.) ORFK utasítás 136. és 138. pontja.

Budapest, 2018. március „   ”.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**